

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Alle landets kommuner/bydeler og fylkesmenn

Nr.
F-11/06

Vår ref
200603510

Dato
29.05.2006

SKJØNNSMIDLER TIL DRIFT AV BARNEHAGER 2006

1. Innledning

Sommeren 2003 inngikk alle partier på Stortinget, med unntak av Kystpartiet, et bredt forlik om de framtidige rammebetingelsene for barnehagesektoren, omtalt som "Barnehageforliket". Innføring av en ordning med skjønnsmidler til kommunene inngår i oppfølgingen av forliket.

Forliket forutsetter at kommunens samlede ressursbruk skal opprettholdes på samme nivå som før forliket ble inngått, og at all nødvendig økning i offentlig finansiering skal komme gjennom økte statlige tilskudd.

Skjønnsmidlene skal bidra til å kompensere for kommunenes merutgifter knyttet til innføring av maksimalpris, kommunal plikt til økonomisk likeverdig behandling av offentlige og private barnehager, og drift av nye barnehageplasser. Skjønnsmidlene beregnes og tildeles kommunene uten forutgående søknad.

2. Formål

Skjønnsmidlene skal bidra til å sikre at barnehageforliket gjennomføres uten at det oppstår konflikt mellom utbygging, innføring av maksimalpris og god kvalitet i barnehagene. Kommunene har ulikt utgangspunkt med hensyn til barnehagedekning, kostnadsnivå, nivå på foreldrebetalingen og grad av støtte til ikke-kommunale barnehager. Behovet for økte statlige midler til den enkelte kommune vil derfor variere.

Skjønnsmidlene er et øremerket tilskudd til kommunen, som i sin helhet skal nyttes til drift av barnehager. Midlene disponeres sammen med kommunenes frie midler, og skal bidra til å dekke:

- Driftsutgifter til eksisterende barnehager (både kommunale og ikke-kommunale) som ikke dekkes gjennom foreldrebetaling og andre offentlige tilskudd.
- Driftsutgifter til nye barnehageplasser (både kommunale og ikke-kommunale) som ikke dekkes gjennom foreldrebetaling og andre offentlige tilskudd.

Samlet utbetaling av skjønnsmidler i 2006 er beregnet på bakgrunn av en rekke kriterier slik at tildelingen skal komme nærmest mulig kommunenes faktiske merutgifter knyttet til innføringen av maksimalpris, håndtering av forskriften om likeverdig behandling og drift av nye barnehageplasser. Departementet vil understreke at skjønnsmiddelordningen er en kompensasjonsordning. Kommunens finansieringsplikt overfor barnehager er fastsatt i gjeldende forskrift om økonomisk likeverdig behandling.

3. Nærmere om Lov om barnehager og tilhørende forskrifter

Det er særlig forskrift om likeverdig behandling i forhold til offentlige tilskudd og forskrift om foreldrebetaling samt regler for tildeling av driftstilskudd som påvirker beregningsgrunnlaget for skjønnsmidler.

I barnehagelovens § 7b står følgende om offentlige tilskudd til private barnehager:

"Godkjente barnehager skal behandles likeverdig i forhold til offentlige tilskudd. Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om hva som menes med likeverdig behandling."

Fra 1. mai 2004 ble det innført maksimalpris og kommunene fikk en forskriftsfestet plikt til økonomisk likeverdig behandling av offentlige og private barnehager. Plikten innebærer at kommunen skal dekke kostnadene i de ikke-kommunale barnehagene som ikke dekkes gjennom foreldrebetaling og andre offentlige tilskudd. Ordningen med skjønnsmidler bidrar til at kommunene kan oppfylle sine finansielle forpliktelser uten samlet sett å måtte øke egen ressursbruk.

Fra 1. august 2005 ble det også et krav om at kommunenes tilskudd må sørge for at den samlede offentlige finansieringen utgjør minst 85 prosent av det som tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar.

4. Tildelingskriterier

Skjønnsmidler til kommunene til drift av barnehager ble tildelt første gang i 2004, med virkning fra og med mai måned. Det ble foretatt to tildelinger i 2004, jf. rundskriv Q-06/2004 pkt. 3. I 2005 ble det tildelt skjønnsmidler i tre omganger, jf. rundskriv Q-06/2005.

4.1 Skjønnsmidler tildelt i 2004

I 2004 ble det gjennomført to runder med utbetaling av skjønnsmidler.

Tildelingen i 2004 ble gjort på følgende måte:

- Første utbetaling ble gjennomført i april 2004. Disse midlene bidro til å kompensere for kommunenes merutgifter i 2004 knyttet til barnehager som var i drift ved utgangen av 2003. Midlene ble gitt med helårseffekt allerede i 2004.
- Andre utbetaling ble gjennomført i november 2004. Disse midlene bidro i hovedsak til å kompensere for aktivitetsvekst i kommunen i løpet av 2004. Videre ble det gitt midler som kompensasjon for 50 prosent søskenmoderasjon til barn nr. 2 osv. Dette var begrunnet i en endring i forskriften om foreldrebetaling som ble gjennomført etter at første tildeling var avsluttet. Stortinget bevilget totalt 11 mill kroner ekstra i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2004. I tillegg ble det gjort noen justeringer ift. første tildeling. Midler til aktivitetsvekst ble gitt med 5/12 effekt i 2004, midler til søskenmoderasjon med 8/12 effekt. Disse midlene ble videreført i 2005 med helårseffekt. De øvrige midlene som ble tildelt i andre runde ble gitt med full helårseffekt allerede i 2004 og ble dermed videreført med samme beløp i 2005. Det vises for øvrig til brev fra Barne- og familiedepartementet, datert 01.11 2004, *Skjønnsmidler til barnehager i 2004 – andre utbetaling.*

Det samlede beløpet som fremgår av punktene ovenfor ble ved første tildeling 2005 justert for ordinær pris- og kostnadsvekst i 2005 med 3,4 prosent samt helårseffekt. *I 2006 videreføres beløpet fra 2005 justert med pris- og kostnadsvekst på 2,8%.*

Det vises til rundskriv Q-06/2004 for nærmere beskrivelse. Rundskrivet kan finnes på www.odin.dep.no/kd

4.2 Skjønnsmidler tildelt i 2005

I 2005 ble det gjennomført tre runder med utbetaling av skjønnsmidler.

Tildelingen i 2005 ble gjort på følgende måte:

- Første utbetaling i 2005 var en ren videreføring av midlene som ble tildelt i 2004 – kostnads- og prisjustert med 3,4%. Disse midlene bidro til å kompensere for kommunenes merutgifter i 2005 knyttet til barnehager som var i drift ved utgangen av 2003 og 2004. Midlene ble gitt med helårseffekt allerede i 2004.
- Andre utbetaling i 2005 var kompensasjon til drift av barnehager i 2005 som følge av endring i forskrift om likeverdig behandling.
- Tredje utbetaling i 2005 var kompensasjon for aktivitetsvekst i kommunen i løpet av 2005.

Det vises for øvrig til rundskriv Q-06/2005 for nærmere beskrivelse. Rundskrivet kan finnes på www.odin.dep.no/kd

4.3 Skjønnsmidler som tildeles i 2006

Første tildeling i 2006 vil være en videreføring av:

- Første tildeling 2005: Tildelingen fra 2005 videreføres pris- og kostnadsjustert med 2,8%
- Andre tildeling 2005: Gis med helårsvirkning og pris- og kostnadsjustert med 2,8 %

Videreføring av tildeling av skjønnsmidler for aktivitetsvekst i 2005 vil finne sted etter Stortingets vedtak om revidert nasjonalbudsjett for 2006. Tildelingen som gis som kompensasjon for aktivitetsvekst i 2006, vil også i år baseres på en egen rapportering fra kommunene per 20. september 2006. Her skal kommunene rapportere status for antall barn i barnehage, samt forventet aktivitetsvekst for resten av året, dvs. perioden 20. september – 31. desember 2006. Rapporteringen skjer via fylkesmennene. Det vil bli sendt ut nærmere informasjon om denne rapporteringen senere, samt egne skjema til utfylling.

Redusert maksimalpris fra 1. januar 2006 kompenseres fullt ut gjennom en økning av satsene for det statlige, ordinære driftstilskuddet. For de private barnehagene som har krav på 85 prosent av det kommunen mottar, ville det økte statstilskuddet i utgangspunktet innebære at kommunen kunne ha avkortet sitt tilskudd noe.

Bevilgningen til skjønnsmidler for 2006 er tilstrekkelig til at kommunene minimum kan gi tilskudd på samme nivå som etter forskriftsendringen 1. august 2005. Departementet forutsetter derfor at for barnehager som får tilskudd etter minimumskravet i forskriften om 85 prosent av det kommunens barnehager mottar, må kommunen minimum opprettholde sitt tilskudd fra 2005 prisjustert til 2006-nivå. Dette gjelder dersom nye beregninger ved uendret aktivitetsnivå og uendret kommunalt kostnadsnivå tilser et lavere tilskudd i 2006. Se nærmere omtale i rundskriv F-07/06, pkt. 1.2.

5. Rutiner for tildeling

Kommunene skal ikke søke om tildeling av skjønnsmidler. Skjønnsmidlene er beregnet med bakgrunn i tildelingskriteriene, jf. pkt. 4 ovenfor.

Fylkesmannen utbetaler midler til den enkelte kommune i tråd med de beløp som departementet har beregnet for den enkelte kommune. Kommunene kan få tilgang til grunnlagsmaterialet for de beregninger som ligger til grunn for utmåling av skjønnsmidler i 2006.

Fordelingen av skjønnsmidler kan være påvirket av eventuelle feil eller mangler i de grunnlagsdata som beregningen baserer seg på, jf. pkt. 5. Det er imidlertid kommunenes og den enkelte ikke-kommunale barnehages ansvar å sørge for at den rapporteringen som skal legges til grunn for beregning av skjønnsmidler er korrekt. Åpenbare feil i materialet som har vesentlig betydning for utmålingen av tilskuddet vil bli søkt rettet opp før skjønnsmidlene tildeles. Departementet legger ikke opp til ytterligere justeringer.

Feil i utmålingen som kan tilbakeføres til rene regnefeil i forbindelse med departementets beregning av skjønnsmidler vil imidlertid bli rettet opp.

6. Fylkesmannens og kommunens oppgaver og ansvar

Fylkesmannen forestår utbetalingen av skjønnsmidler til den enkelte kommune.

Fylkesmannen skal ved utbetaling av skjønnsmidlene sørge for at mottaker gjøres kjent med at forvaltningen (departementet og fylkesmannen) eller Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene blir nyttet etter forutsetningene, jf. Bevilgningsreglementet § 10.

Kommunene skal rapportere om utbyggingen i 2006 etter forespørsel fra fylkesmannen. Kommunene skal disponere midlene i tråd med Forskrift om økonomisk likeverdig behandling. Departementet viser til nevnte forskrift med merknader, samt til en egen veileder om kommunenes håndtering av forskriften. Dette materialet kan hentes fra departementets nettside www.odin.dep.no/kd.

Kommunen skal føre skjønnsmidlene i kommunens driftsregnskap (kontoklasse 1) på funksjon 201 Førskole. Skjønnsmidlene inntektsføres i sin helhet på art 810 Andre statlige overføringer. Skjønnsmidlene skal bidra til å dekke kommunens netto merutgifter knyttet til innføring av maksimalpris, drift av nye barnehageplasser og plikt til økonomisk likeverdig behandling av offentlige og private barnehager.

Forskrift om likeverdig behandling gir kommunene plikt til å yte et kommunalt driftstilskudd til ikke-kommunale barnehager som ikke får dekket sine kostnader gjennom andre offentlige tilskudd og foreldrebetaling. *Fra om med 1. august 2005 er det også et krav om at kommunens tilskudd skal sørge for at den samlede offentlige finansieringen (summen av statstilskudd og kommunal finansiering) utgjør minst 85% av det som tilsvarende barnehage eid av kommunen i gjennomsnitt mottar.* Det kommunale driftstilskuddet til ikke-kommunale barnehager utgiftsføres på funksjon 201, art 370, uavhengig av om tilskuddet er finansiert ved skjønnsmidler eller ved kommunens frie inntekter.

Det ordinære statstilskuddet til ikke-kommunale barnehager inntektsføres i kommuneregnskapet som tidligere på funksjon 201, art 810. Ved utbetaling til de ikke kommunale barnehagene utgiftsføres det på funksjon 201, art 470.

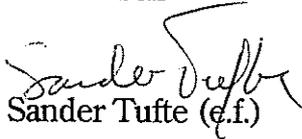
7. Oppfølging og kontroll

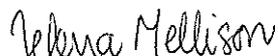
Forutsetningene for tildeling av skjønnsmidlene er at kommunene opprettholder egenfinansieringen og at midlene nyttes til drift av barnehager. Kontrollen med hvorvidt kommunene har opprettholdt egenfinansieringen fra 2003 vil skje ved bruk av økonomi- og tjenestedata fra kommunene (KOSTRA). Det vil i denne sammenheng bli kontrollert for om den enkelte kommune har videreført nivået på netto driftsutgifter innen funksjonene 201, 211 og 221.

Skjønnsmidlene er øremerket barnehagedrift og eventuelle ubrukte midler ved årets slutt skal settes av til bundet driftsfond. Avsatte skjønnsmidler skal benyttes til drift av barnehager senere. Kontrollen med hvorvidt skjønnsmidlene er benyttet til barnehagedrift vil bli gjennomført ved stikkprøver blant enkeltkommuner i hvert fylke etter regnskapsavleggelsen for 2006.

Kommuner som ikke har nyttet tilskuddet i samsvar med forutsetningene, må påregne å tilbakebetale tilsvarende andel av tilskuddet.

Med hilsen

Sander Tufte (e.f.)

Jelena Mellison